

Sygn. akt V CSK 316/15

POSTANOWIENIE

Dnia 8 grudnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z powództwa P. Spółki Akcyjnej w W.
przeciwko Syndykowi Masy Upadłości Spółki Akcyjnej w upadłości likwidacyjnej w
P.

o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 8 grudnia 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej
od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu
z dnia 18 lutego 2015 r., sygn. akt I ACa 1508/14,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od strony powodowej na rzecz pozwanej kwotę
3600, - (trzy tysiące sześćset) złotych z tytułu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 lutego 2015 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu oddalił apelację strony powodowej P. S.A. w W. od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 2 lipca 2014 r., którym oddalone zostało powództwo przeciwko Syndykowi Masy Upadłości S.A. w upadłości likwidacyjnej w P. o zapłatę 3 026 888,71 złotych, z tytułu pozostałych czynszów dzierżawnych z łączących strony umów oraz kar umownych, wynikających z wcześniejszego rozwiązania tych umów z przyczyn leżących po stronie pozwanej. Sąd drugiej instancji uznał za niezasadne stosowanie przepisów o umowie leasingu do umów zawartych między stronami, zamiast przepisów o umowie najmu. W rezultacie uznał za skuteczne wcześniejsze wypowiedzenie umów przez pozwaną, bezpodstawne naliczanie przez powódkę czynszu po ustaniu umów oraz nieważne zastrzeżenie tzw. opcji wykupu, nie dlatego, że nie jest możliwa w takiej umowie, ale ze względu na brak tytułu własności po stronie powodowej. Uzasadnił także, że mimo częściowej trafności zarzutów apelacji podlegała ona oddaleniu jako wierzytelności nieskutecznie zgłoszonej w podjętym postępowaniu upadłościowym i dochodzonej od syndyka.

W skardze kasacyjnej strona powodowa zarzuciła Sądowi Apelacyjnemu naruszenie w zaskarżonym wyroku przepisów prawa materialnego, tj. art. 709¹⁵ w związku z art. 709¹ k.c. przez ich niezastosowanie i przyjęcie, że nieuprawnione było zastosowanie do umów łączących strony przepisów o umowie leasingu; w razie nieuwzględnienia tej podstawy naruszenie art. 353¹ w związku z art. 659 § 1 k.c. przez ich błędną wykładnię i przyjęcie, że czynsz uiszczany przez najemcę wynajmującemu w umowie najmu ma zawsze formę okresowej opłaty za korzystanie z rzeczy; a także naruszenie art. 353¹ w związku z art. 659 i art. 483 k.c. przez ich błędną wykładnię i przyjęcie, że niedopuszczalne było zastrzeżenie w łączących strony umowach kary umownej. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa, ewentualnie przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz orzeczenia o kosztach postępowania.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniósł o jej nieprzyjmowanie do rozpoznania, ewentualnie jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie mogła zostać przyjęta do rozpoznania ze względu na niespełnienie przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżąca wskazała na trzy zagadnienia prawne, które wymagają rozpatrzenia przez Sąd Najwyższy. Pierwsze dotyczy możliwości zastosowania w drodze analogii przepisów o umowie leasingu według k.c. do umów, w których na warunkach wskazanych w tych przepisach oddający rzecz do używania nie jest jej właścicielem, ale włada nią na podstawie innego stosunku prawnego z prawem do oddania rzeczy do używania osobie trzeciej. Drugie odnosi się do dopuszczalności ustalenia przez strony umowy najmu czynszu jako świadczenia jednorazowego, płatnego ratałnie z zastrzeżeniem obowiązku do natychmiastowej spłaty rat w przypadku wcześniejszego rozwiązania umowy z przyczyn dotyczących najemcy. Trzecie pytanie dotyczy możliwości zastrzeżenia w umowie prawa do wykupu przedmiotu najmu przez najemcę z karą umowną dla strony uchylającej się od wykonania idącego za tym zobowiązania wynajmującego.

Każde z zagadnień zostało obszernie, indywidualnie uzasadnione, a jednak nie odpowiada znanym i utrwalonym poglądom orzecznictwa Sądu Najwyższego odnośnie do spełnienia przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Wszystkie przywołane we wniosku zagadnienia prawne koncentrują się wokół pytania o klasyfikację prawną umowy zawartej między stronami. Zagadnienia te zostały sformułowane w bliskim związku z okolicznościami faktycznymi rozpoznawanej sprawy. Trudno więc twierdzić, że odpowiedź na nie miałaby ogólniejszy zakres. Rozpatrywanie możliwości zastosowania przepisów o umowie leasingu lub o umowie najmu dotyczy konkretnego stanu faktycznego, to znaczy zawarcie jakiej umowy zostało ustalone przez sąd. Sformułowane na tym tle wnioski mają więc skutek wobec incydentalnej sprawy i charakter kazuistyczny a nie uniwersalny. W ogólniejszy sposób, jak wskazał pozwany w odpowiedzi na skargę, postawione zagadnienie zostało już w orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśnione i przyjęta interpretacja nie jest kwestionowana.

Ponadto, formułując zagadnienia skarżąca Spółka w nadmierny sposób dąży do zdecydowanego przesądzenia co do możliwości zakwalifikowania zawartej

umowy stron jako najmu lub stosunku prawnego, do którego przez analogię miałyby zastosowanie przepisy k.c. o umowie leasingu. Widać po ustaleniach faktycznych, że umowa stron była nietypowa i łączyła w sobie elementy obu umów nazwanych. Argumentacja zawarta w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia uwidoczniła dążenie Sądu drugiej instancji do wyważenia motywów przemawiających za każdą z możliwych kwalifikacji i wskazania reżimu prawnego, który w najlepszy sposób pozwalałby na uregulowanie stosunku prawnego stron. Tymczasem skarżąca tak przedstawia zagadnienia prawne, żeby stosunek ten był bliski leasingowi a nie umowie najmu, co pod postacią kwestii prawnych sprowadza się do polemiki z ustaleniami faktycznymi i ocenami prawnymi dokonanymi na ich tle. Takie stawianie sprawy nie odpowiada istocie zagadnienia prawnego według powołanego art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. i nie pozwala na przyjęcie skargi kasacyjnej z tej tylko przyczyny wskazanej we wniosku.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało orzec jak w postanowieniu, rozstrzygając o kosztach postępowania na podstawie art. 98 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.